

AANVULLEND ECOLOGISCH
VELDONDERZOEK

PLANGEBIED 'HOOIVORK II'

TE DE MOER

GEMEENTE LOON OP ZAND

AANVULLEND ECOLOGISCH VELDONDERZOEK plangebied 'Hooivork II' te De Moer in de gemeente Loon op Zand

Opdrachtgever	Gemeente Loon op Zand Postbus 7 5170 AA Kaatsheuvel
Project	LOO.GEM.ECO2
Rapportnummer	10033204
Status	Eindrapportage
Datum	6 september 2010
Vestiging	Boxmeer
Opsteller	Ing. M. Koen
Paraaf	
Interne Kwaliteits- controleur	Ir. J. Mos
Paraaf	

Kwaliteitszorg

Econsultancy is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Het NGB is een vereniging van ecologische advies- en onderzoeksbureaus, die werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte en daarnaast de belangen behartigt van groene adviesbureaus. Het Netwerk hanteert een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbenden een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Betrouwbaarheid

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd conform de toepasselijke en van kracht zijnde regelgeving ten aanzien van natuurwetgeving. Het onderzoek betreft een momentopname en geeft een inschatting van de geschiktheid van de onderzoekslocatie voor beschermde soorten. Het incidenteel voorkomen van beschermde soorten is echter nooit met zekerheid te voorspellen. Econsultancy accepteert derhalve op voorhand geen aansprakelijkheid ten aanzien van mogelijke beslissingen die de opdrachtgever naar aanleiding van het door Econsultancy uitgevoerde onderzoek neemt.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	1
2.	GEBIEDSBESCHRIJVING	1
2.1	Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving.....	1
2.3	Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep	1
3.	RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK.....	2
4.	ONDERZOEKSMETHODIEK	2
5.	ONDERZOEKSRESULTATEN	3
5.1	Steenuil.....	3
5.2	Vleermuizen.....	3
6.	TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING	4
7.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	5

BIJLAGEN:

1. - Topografische ligging van de locatie
2. - Locatieschets met veldwaarnemingen

1. INLEIDING

Econsultancy heeft van de gemeente Loon op Zand opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch veldonderzoek ter plaatse van het plangebied 'Hooivork II' te De Moer in de gemeente Loon op Zand.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van het plangebied 'Hooivork II'.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van de resultaten van de quickscan flora en fauna die Econsultancy in februari 2010 binnen het plangebied heeft uitgevoerd (rapport: 09123811 LOO.GEM.ECO, 19 februari 2010).

Econsultancy is lid van de branchevereniging "Netwerk Groene Bureaus" en werkt volgens de door het Netwerk opgestelde gedragscode en protocollen.

2. GEBIEDSBESCHRIJVING

2.1 Huidig gebruik onderzoekslocatie en omgeving

De onderzoekslocatie ($\pm 1,5$ ha) betreft het plangebied 'Hooivork II', gelegen nabij de kern van De Moer in de gemeente Loon op Zand (zie bijlage 1).

Volgens de topografische kaart van Nederland, kaartblad 44 G (schaal 1:25.000), zijn de coördinaten van het midden van de onderzoekslocatie $X = 129.290$, $Y = 404.080$. De onderzoekslocatie is gelegen in het kilometerhok 129/404.

De onderzoekslocatie betreft een kleinschalig (voormalig) agrarisch gebied, gelegen tussen de Midelstraat en De Hooivork. De onderzoekslocatie is geheel onbebouwd en onverhard. De gronden op de locatie bestaan voornamelijk uit grasland, waarvan het westelijk deel in gebruik is als kleinschalige schapenweide. Het overige grasland betreft momenteel braakliggend terrein. Te midden van de onderzoekslocatie bevinden zich drie geknotte elzen. Verder bestaat een gedeelte van de onderzoekslocatie uit (sier)tuin. Deze tuinen, aan de zuidzijde van de onderzoekslocatie, bestaan voornamelijk uit bomen (houtopstand) en gazon.

De noordgrens van de onderzoekslocatie betreft een houtsingel van fijnspar en de oostgrens bestaat uit een recentelijk uitgedunde houtwal met diverse bomen en struiken. Langs de houtsingel en houtwal bevindt zich een ondiepe sloot/greppel. Deze greppel/sloot droogt in de loop van het voorjaar op. Langs een deel van de noordgrens, De Hooivork, zijn enkele nieuwbouwwoningen aanwezig. Ten oosten van de houtwal bevindt zich het terrein van 'De Berghaas', een onderneming gespecialiseerd in bestratingsmaterialen en sierbestrating. In de overige richtingen grenst de onderzoekslocatie aan ruime en groene tuinen. De directe omgeving van de onderzoekslocatie bestaat verder uit woningen met tuinen, sportvelden, een vijver, agrarische percelen en het bos- en natuurgebied Huis ter Heide.

2.3 Toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en voorgenomen ingreep

De initiatiefnemer is voornemens circa 30 grondgebonden woningen op de onderzoekslocatie te realiseren. Ten behoeven van de te realiseren nieuwbouw zal de huidige, voornamelijk agrarische, functie van het gebied verdwijnen alsmede enkele tuinen. Naar verwachting zullen de op de onderzoekslocatie aanwezige bomen en beplanting worden verwijderd. De houtsingel en de houtwal, inclusief de sloot/greppel, langs de noord- en oostgrens van de onderzoekslocatie blijven voortsnog gehandhaafd.

3. RESULTATEN VOORGAAND ONDERZOEK

Uit de quickscan van februari 2010 is gebleken dat, om de effecten van de ingreep volledig te kunnen toetsen aan de Flora- en faunawet, ten aanzien van een aantal beschermde soort(groep)en meer informatie nodig is:

Steenuil

Het westelijke deel van de het plangebied, bestaande uit kleinschalige schapenweide en enkele bomen, vormt geschikt habitat voor steenuil. De aanwezige schuurtjes buiten de onderzoekslocatie vormen potentiële nestlocaties. Het plangebied kan, ondanks het ontbreken van potentiële rust- of nestlocatie op de locatie zelf, wel deel uit maken van het functionele leefgebied van steenuil, met name als foerageergebied. De vraag in hoeverre de onderzoekslocatie in de huidige situatie deel uitmaakt van het functionele leefgebied van steenuil is destijds bij het Brabants Landschap neergelegd. Deze kon echter niet uit sluiten dat het plangebied deel uitmaakt van een functioneel leefgebied van steenuil.

Vleermuizen

Vleermuizen maken veelal gebruik van lijnvormige (donkere) landschapselementen als houtsingels, beken en lanen om zich te verplaatsen tussen verblijfplaatsen en foerageergebieden. De houtwal en de houtsingel met sparren langs de oost- en noordgrens van het plangebied vormen een donker lijnvormig element. In hoeverre deze houtwal en houtsingel daadwerkelijk als vliegroute fungeren kon destijds op basis van de quickscan niet worden vastgesteld.

4. ONDERZOEKSMETHODIEK

Om inzichtelijk te krijgen in hoeverre steenuil en vleermuizen van de onderzoekslocatie gebruik maken, is als aanvulling op de quickscan (rapport: 09123811 LOO.GEM.ECO, 19 februari 2010), nader onderzoek uitgevoerd binnen het geschikte seizoen. Vervolgens is vastgesteld of er overtredingen plaats zullen vinden bij de voorbereiding en de uitvoer van het project.

Steenuil

Voor steenuil is in de periode maart - april een drietal avondbezoeken uitgevoerd. Hierbij is gebruik gemaakt van geluidsnabootsing van zowel de baltsroep als de territoriumroep. Voor het vaststellen van een territorium of broedgeval is één waarneming van een roepende steenuil binnen de onderzoekslocatie voldoende. De inventarisatiemethode is overeenkomstig met de methode die opgesteld is door Steenuilenoverleg Nederland (STONE).

Vleermuizen

Voor vleermuizen zijn in de periode mei - juli in totaal drie inventarisatierondes uitgevoerd. Per ronde is gedurende de avonden vanaf zonsondergang het plangebied onderzocht op de functies foerageergebied en vliegroute. De geleverde onderzoeksinspanning heeft betrekking gehad op de potentiële voorkomende soorten: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis, franjestaart en baardvleermuis. De inventarisatierondes zijn met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) uitgevoerd.

De inventarisatiemethode is conform het protocol voor vleermuisinventarisaties (Vleermuisprotocol 2010, 5 maart 2010), dat is ontwikkeld door het Netwerk Groene Bureaus (NGB) en de Zoogdierverneming in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol heeft tot doel het belang van de functies van onderzoekslocaties voor soorten vleermuizen effectief en efficiënt vast te stellen dan wel uit te sluiten. Tijdens de veldbezoeken is voornamelijk gelet op het vliegpatroon van vleermuizen, die de bebouwde kom van De Moer in oostelijke richting verlaten en richting het bos- en natuurgebied Huis ter Heide vliegen. Hierbij is onderzocht of vleermuizen een vaste vliegroute hebben, welke door de voorgenomen ingreep kan worden verstoord.

In de onderstaande tabellen zijn de data per soortgroep en tijdstippen per veldbezoek inclusief waarnemingscondities weergegeven.

Tabel I onderzoeksinspanning per soortgroep

	maart	april	mei	juni	juli	totaal
steenuil	1 avondbezoek	2 avondbezoeken				3 bezoeken
vleermuizen			1 avondbezoek	1 avondbezoek	1 avondbezoek	3 bezoeken

Tabel II tijdstippen en de waarnemingscondities per veldbezoek

Datum	Begintijd	Eindtijd	Weersomstandigheden
23 maart 2010	19:00	22:00	Temperatuur circa 14°C, d roog, half/zwaar bewolkt en windkracht 1/2 bft.
1 april 2010	20:15	23:15	Temperatuur circa 5°C, dro og, half/zwaar bewolkt en windkracht 2/3 bft.
11 april 2010	20:30	23:30	Temperatuur circa 6°C, dr oog, half bewolkt en windkracht 2/3 bft.
25 mei 2010	21.15	00.15	Temperatuur circa 15°C, dro og, zwaar bewolkt en windkracht 2/3 bft.
17 juni 2010	21.30	00:30	Temperatuur circa 18°C, dr oog, vrijwel onbewolkt en windkracht 3/4 bft.
16 juli 2010	21.30	00:30	Temperatuur circa 20°C, dr oog, half/zwaar bewolkt en windkracht 1/2 bft.

5. ONDERZOEKSRESULTATEN

5.1 Steenuil

Volgens historische gegevens van het Brabants Landschap bevindt zich de meest nabijgelegen broedlocatie van een steenuil op circa 1.300 meter ten oosten van het plangebied. Het betreft hier een boeren erf of agrarisch bedrijf op de hoek Nieuweweg/Moersedreef. De afstand tot het plangebied is in dit geval te groot om deel uit te maken van het functionele leefgebied van deze steenuilen.

Tijdens geen van de aanvullende veldbezoeken met betrekking tot steenuil, waarbij gebruik is gemaakt van geluidsnabootsingen, zijn er waarnemingen gedaan van steenuil op of nabij de onderzoekslocatie. Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning kan met voldoende zekerheid worden aangenomen dat de onderzoekslocatie geen deel uitmaakt van het functionele leefgebied van steenuil.

5.2 Vleermuizen

Tijdens alle veldbezoeken zijn binnen plangebied gewone dwergvleermuizen waargenomen, waarbij aantallen per avond variërend van 10 tot 40, die via de rij sparrenbomen het plangebied van west naar oost overstaken. De dieren zijn afkomstig uit bebouwing ten westen van het plangebied en vliegen via de noordgrens van het plangebied richting het bos- en natuurgebied Huis ter Heide om daar te gaan foerageren. Tijdens de twee avondronde (16 juni 2010) zijn ter plaatse van de bebouwing van De Hooivork nr. 7 circa 40 uitvliegende gewone dwergvleermuizen waargenomen. De dieren kwamen uit de open stootvoegen van de schoorsteen. Deze schoorsteen heeft gezien de aantallen en periode van het jaar waarin ze zijn waargenomen een functie als kraamverblijf. Tijdens de andere veldbezoeken is niet exact duidelijk geworden vanuit welke bebouwing de waargenomen gewone dwergvleermuizen afkomstig waren.

Tijdens alle veldbezoeken ten behoeve van vleermuizen zijn er enkele individuele gewone dwergvleermuizen waargenomen, die een korte tijd langs de randen van het plangebied of in de tuinen aan de zuidzijde van het plangebied foerageerden en vervolgens uit het plangebied verdwenen richting het buitengebied. Qua foerageerhabitat biedt het buitengebied ten oosten van De Moer volop foerageermogelijkheden, dit in tegenstelling tot het plangebied zelf waar slechts enkele foeragerende gewone dwergvleermuizen gedurende een korte tijdsduur zijn waargenomen.

Op basis van deze gegevens kan worden vastgesteld dat de sparrenbomen langs de noordgrens worden gebruikt door gewone dwergvleermuizen als vliegverbinding om het plangebied over te steken. Verder kan worden vastgesteld dat het resterende deel van het plangebied geen essentiële functie heeft ten aanzien van vleermuizen.

6. TOETSING AAN WET- EN REGELGEVING

Steenuil

Doordat het plangebied geen deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van steenuil is verstoring ten aanzien van deze jaarrond beschermde broedvogel niet aan de orde. In het kader van de voorgenomen plannen is er dan ook geen sprake van (mogelijke) overtredingen van de Flora- en faunawet ten aanzien van steenuil.

Vleermuizen

De sparrenbomen langs de noordgrens van het plangebied wordt door gewone dwergvleermuizen gebruikt als vliegverbinding om van de bebouwde kom van De Moer richting het foerageergebied 'Huis ter Heide' te vliegen. Indien de sparrenbomen behouden blijven en deze niet worden verlicht door toekomstige straat- of tuinverlichting, zal er geen sprake zijn van verstoring ten aanzien van gewone dwergvleermuis. Het is van belang dat het donkere karakter behouden blijft, zodat vleermuizen een veilige oversteek kunnen maken richting hun foerageergebieden ten oosten van De Moer. Bij handhaving van dit donkere element is overtreding van de Flora- en faunawet niet aan de orde.

7. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

Econsultancy heeft van de gemeente Loon op Zand opdracht gekregen voor het uitvoeren van een aanvullend ecologisch veldonderzoek ter plaatse van het plangebied 'Hooivork II' te De Moer in de gemeente Loon op Zand.

Het aanvullend ecologisch veldonderzoek is uitgevoerd in het kader van een bestemmingsplanwijziging en ontwikkeling van het plangebied 'Hooivork II'.

Voorgenomen ingreep:

De initiatiefnemer is voornemens circa 30 grondgebonden woningen op de onderzoekslocatie te realiseren. Ten behoeven van de te realiseren nieuwbouw zal de huidige, voornamelijk agrarische, functie van het gebied verdwijnen alsmede enkele tuinen. Naar verwachting zullen de op de onderzoekslocatie aanwezige bomen en beplanting worden verwijderd. De houtsingel en de houtwal, inclusief de sloot/greppel, langs de noord- en oostgrens van de onderzoekslocatie blijven (vooralsnog) gehandhaafd.

Waarnemingen en te verwachten soorten:

Het plangebied maakt geen deel uit van het functioneel leefgebied van steenuil. De rij met sparrenbomen langs de noordgrens van het plangebied wordt gebruikt door gewone dwergvleermuizen vanuit de bebouwde kom richting foerageergebied te vliegen.

Maatregelen ter voorkoming van overtredingen van de Flora- en faunawet:

Indien de sparrenbomen behouden blijven en deze niet worden verlicht door toekomstige straat- of tuinverlichting, zal er geen sprake zijn van verstoring en overtreding ten aanzien van gewone dwergvleermuis.

Noodzaak tot nader onderzoek

Meer nader onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten wordt niet noodzakelijk geacht.

Noodzaak aanvraag ontheffing Flora- en faunawet artikel 75c

Ontheffingsaanvraag voor overtreding van verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet ten aanzien van het verstoren van vaste rust- en verblijfplaatsen is niet aan de orde, mits de sparrenbomen behouden blijven en niet worden verlicht door toekomstige straat- of tuinverlichting.

Tabel I op de volgende pagina geeft, op basis van de geleverde onderzoeksinspanningen, een nieuwe samenvatting van de te verwachten verstoring en de te nemen vervolgstappen ten aanzien van alle beschermde soorten.

Tabel I. Overzicht te verwachten verstoring en te nemen vervolgstappen

Soortgroep		Ingrep verstrend	Nader onderzoek	Ontheffings- aanvraag (*)	Bijzonderheden / opmerkingen
Broedvogels	algemeen	gedurende het broedseizoen	nee	nee	het verwijderen van nestgelegenheden (bomen en struiken) buiten het broedseizoen uitvoeren
	jaarrond beschermd	nee	nee	nee	-
Vleermuizen	verblijfplaatsen	nee	nee	nee	-
	foerageergebied	nee	nee	nee	-
	vliegroutes	nee ¹	nee	nee ¹	¹ mits de huidige kenmerken van de rij met sparrenbomen gehandhaafd blijven
Grondgebonden zoogdieren		mogelijk alge- mene soorten	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Amfibieën		mogelijk alge- mene soorten	nee	nee	aandacht voor zorgplicht
Reptielen		nee ¹	nee	nee	¹ bij het onverhoopt aantreffen van een hazel- worm is de algemene zorgplicht van toepassing
Vissen		nee	nee	nee	-
Libellen en dagvlinders		nee	nee	nee	-
Vaatplanten		nee	nee	nee	-

* Ontheffingen van verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen of broedvogels worden alleen nog verleend op basis van een wettelijk belang uit de Habitatrichtlijn of Vogelrichtlijn. Ruimtelijke ontwikkeling valt niet onder een dergelijk belang. Door het treffen van maatregelen zal de functionaliteit van een rust- of verblijfplaats behouden moeten blijven. De maatregelen, vastgelegd in een activiteitenplan kunnen vooraf door Dienst Regelingen ter goedkeuring worden voorgelegd, middels een ontheffings-aanvraag.

